

RAKKESTAD KOMMUNE ADMINISTRASJON
Postboks 264
1891 RAKKESTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren 2024 - Rakkestad kommune

Rakkestad kommune har alvorlig avvik fra krav i utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2024. Dette skyldes at Bodal avløpsrenseanlegg har gjentakende brudd på fosforrensekravet. Anlegget har også avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅ og KOF.

Så lenge Bodal avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Vi tar egenkontrollrapportene og årsrapporten til etterretning.

Rakkestad kommune skal betale et gebyr på 10 400 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapportene. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapport for Bodal avløpsrenseanlegg med tilhørende avløpsnett og Rakkestad slambehandlingsanlegg.

Avløpsnett til Bodal avløpsrenseanlegg

Rakkestad kommune har rapportert at avløpsnettet til Bodal avløpsrenseanlegg har 2 installerte regnvannsoverløp i fellessystem og 17 installerte nødoverløp. Dere har beregnet at 9 165 m³ urensset avløpsvann og 9,165 kg fosfor har gått i overløp på avløpsnettet i 2024. Til sammenlikning beregnet dere at 14 637 m³ urensset avløpsvann og 15 kg fosfor gikk i overløp i 2023.

Dere har rapportert at det er 4 355 innbyggere og ingen fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet i 2024. Dette er samme antall som for 2023.

Rakkestad kommune opplyser om at dere har gjennomført flere saneringstiltak på avløpsnettet i 2024. Tiltakene er et ledd i arbeidet med oppfølging av tiltaksplanen for Bodal avløpsanlegg, som kommunen vedtok 06.09.2023.

Bodal avløpsrenseanlegg

Det er for 2024 rapportert at Bodal avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 739 521 m³ avløpsvann og at 26 358 m³ har gått i overløp ved avløpsrenseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 3,44 % av alt vann inn til avløpsrenseanlegget. Dette er en økning fra 2023 da avløpsvannet i overløp utgjorde nær 3 % av alt vann inn til renseanlegget.

Dere har oppgitt at Bodal avløpsrenseanlegg har en dimensjonerende kapasitet for organisk stoff på 30 000 pe (BOF₅). Videre har dere rapportert at maksukebelastningen i 2024 er 17 176. Til sammenlikning viser vår utregning av maksukebelastningen basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget, datert 23.10.2024, at maksukebelastningen er 22 407 pe (BOF₅).

Det er for 2024 beregnet at Bodal avløpsrenseanlegg har en renseeffekt for fosfor på 91,70 %. Dette er et avvik fra rensekrevet i tillatelsen på 93 %. Siden Bodal avløpsrenseanlegg også hadde brudd på fosforrensekrevet i 2023, regnes avviket som alvorlig. Vi registrerer at renseanlegget ikke har klart rensekrevet for fosfor på 93 % siden det tredde i kraft 01.01.2018.

Bodal avløpsrenseanlegg klarer ikke sekundærrensekrevet for BOF₅. Dette skyldes at det er én prøve, datert 13.06.2024, som overskrider rensekravene med 100 %. Det vil si at renseeffekten er lavere enn 70 % og at utslippskonsentrasjonen er over 50 mg O₂/l. Videre er det én prøve for KOF, datert 13.06.2024, som overskrider rensekravene med 100 %, det vil si at renseeffekten er lavere enn 75 % og at utslippskonsentrasjonen er over 250 mg O₂/l. Slike 100 %-overskridelser er å regne som et avvik fra sekundærrensekrevet i seg selv.

Kommunen skriver at det er industripåslipp og innlekking av fremmedvann, som gjør at Bodal renseanlegg har problemer med å overholde rensekravene. Dere opplyser om at dere har gjort flere tiltak i rapporteringsåret for å prøve å redusere tilførslene fra disse kildene.

Tiltaksplan

Statsforvalteren følger opp kommunen gjennom egen forpliktende tiltaksplan for avløpssektoren. Planen ble vedtatt 06.09.2023, og kommunen informerer om at gjennomføringen av tiltaksplanen har høyeste prioritet. I 2024 har kommunen gjennomført flere av tiltakene i planen.

Statsforvalteren mottok 30.04.2024 søknad om utslippstillatelse for Bodal renseanlegg. Søknaden behandles i egen sak (saksnr. 2022/3956).

Rakkestad slambehandlingsanlegg

Rakkestad slambehandlingsanlegg har i 2024 mottatt og behandlet 202,8 tonn avløpsslam (TS). Dette er en liten økning fra 2023 da det ble mottatt og behandlet 199,5 tonn avløpsslam (TS). Anleggets kapasitet er oppgitt til å være 250 tonn TS/år. Dere har rapportert at 134 tonn avløpsslam ble disponert til jordbruksarealer, 65 tonn ble utnyttet til varme, drivstoff etc., mens 5 tonn ble lagt på eget lager. De resterende massene (ca. 3 tonn) ble faklet.

Dere har rapportert at det i 2024 ble produsert 76 399 normal kubikkmeter biogass, hvorav 3 820 normal kubikkmeter ble faklet og 72 579 normal kubikkmeter gikk til interne formål. Analyseverdier for slam ligger under grenseverdien for tungmetaller for disponering av slam på jordbruks- og grøntareal (kvalitetsklasse 0, I eller II).

Aktiviteten ved biogassanlegget er uregulert i dag, men slik Statsforvalteren forstår, inneholder utslippssøknaden nevnt over, også søknad knyttet til drift av biogassanlegget.

Resipientovervåking

Rakkestad kommune har krav i sin utslippstillatelse om at kommunen skal bidra forholdsmessig til en eventuell miljøovervåking av Glommavassdraget nedstrøms avløpsanlegget.

Vi minner om at alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø

(<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljøs importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Konklusjon

Rakkestad kommune har alvorlig avvik fra krav i utslippstillatelsen i rapporteringsåret 2024. Dette skyldes at anlegget har gjentakende brudd på fosforrensekravet. Anlegget har også avvik fra sekundærrensekravet for BOF₅ og KOF.

Så lenge Bodal avløpsrenseanlegg ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Utover de ovennevnte kommentarene tar vi egenkontrollrapportene og årsrapporten for 2024 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Veileder for egenkontrollrapportering for bioavfall og slam er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/bioavfall-slam-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2025 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2026. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/skjema-og-tjenester/>

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsrenseanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2025. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr for saksbehandling av egenkontrollrapportene, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023. Gebyret er på 5 200 kroner per egenkontrollrapport. For Rakkestad kommune er det i dette brevet gitt en samlet tilbakemelding på to egenkontrollrapporter. Gebyret vil derfor utgjøre 10 400 kroner.

Miljødirektoratet ettersender faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Rakkestad kommune v/kommunedirektør Alf Thode Skog